

Juhend lennureisijatele COVID-19 perioodil

Juhise eesmärk on anda soovitusel COVID-19 leviku piiramiseks lennutranspordi teenuse kasutamisel.

Juhise koostamisel on võetud arvesse Euroopa tasandil pädevate asutuste poolt (EASA ja ECDC) koostatud [*COVID-19 Aviation Health Safety Protocol*](#).

Juhised võivad muutuda vastavalt epidemioloogilisele olukorrale ja tervisekaitserreeglitele.

Üldised teated ja soovitused

- COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele õhu teel piisknakkusena, peamiselt lähikontaktis nakkusohtliku inimesega. Täiendavalt võib viirus levida ka saastunud pindade ning pesemata käte kaudu, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel. COVID-19 kõige levinumad haigusnähud on köha, palavik ja/või hingamisraskused.
- Jälgi igal võimalusel inimestevahelist füüsilise distantsi (2 m) nõuet, sh istuda ja seista võimalikult hajutatult või vastavalt märgistustele.
- Väldi mis tahes pindade mittevajalikku puudutamist nii lennujaamas kui ka lennuki pardal ning näo, silmade, nina ja suu katsumist.
- Kanna meditsiinilist näomaski rahvarohketes kohtades ja kinnistes ruumides, kui ei ole võimalust pidada nõutavat distantsi ja/või vastavalt lennufirma poolt kehtestatud eeskirjadele.
- Jälgi hingamisteede hügieeni - kui aevastad või köhid, siis kata oma suu ja nina ühekordse salvrätiga või kasuta oma varrukate (küünarvarre osa), ka siis, kui kannad maski. [VIDEO: Kätepesu ja vastutustundlik hügieen](#).
- Pese käsi vähemalt 20 sekundit voolava vee ja seebiga (vt [Terviseameti kätepesujuhend](#)). Kui ei ole võimalik pesta, kasuta alkoholipõhist käte desinfitseerimisvahendit.
- Paigalda ja eemalda kaitsemask õigesti ning asenda see uuega iga 3 tunni järel või juhul, kui mask on kasutamisel niiskunud või määrdunud (vt lisa1 Kaitsemaski kasutamise juhised).
- Kasutatud isikukaitsevahendid panna segaolmejäätmete konteinerisse (soovitavalt koguda need eelnevalt pealtsuletavasse kilekotti või vastava märgistusega konteinerisse).
- Arvestada tuleb võimalusega, et isikut tõendava dokumendi kontrollimisel jääb nii lennupäevakirja julgestustöötajatele, politseiametnikele ning lennuettevõtjatele õigus paluda kaitsemaski eemaldamist.

Enne lennujaama minemist

- Tutvu lennufirma tervisealase infomaterjalidega ja pea kinni nende soovitudest.
- Lennufirma nõudmisel täida tervise deklaratsioon „*Health Monitoring Questionnaire*“ 12 tundi enne lendu või pardakaardi (*Boarding Pass*) väljaandmist.
- Ära mine lennujaama, kui Sul on haigusnähud (palavik, köha, hingamisraskused) ja/või oled tervise deklaratsioonis vastanud mistahes küsimusele „jah“.
- Ole teadlik, et praegusel ajal on lennujaama saabumisel ja sealt lahkumisel terminali sisenemine lubatud ainult reisijatele (ainsaks erandiks on reisijad, kes vajavad liikumisel abi või on alaealised).
- Kontrolli, et Sul oleks piisav varu meditsiinilisi näomaske ja alkoholipõhist käte desinfitseerimisvahendit, kas vedelikuna (pea meeles 100 ml nõue lennuki pardal) või immutatud salvrätikutena.
- Veendu, et Sul oleks lennujaamas piisav ajavaru lennuga seotud toiminguteks, sh lennule registreerumiseks ja turvakontrolli läbimiseks (vähemalt 2 h enne lendu).
- Ole teadlik oma reisi sihtriigi karantiininouetest. Täiendavat infot võib leida välisministeeriumi kodulehelt <https://reisitargalt.vm.ee/>

Lennujaamas

- Kanna meditsiinilist näomaski, paigalda ja eemalda see õigesti ning asenda see uuega iga 3 tunni järel või juhul, kui mask on kasutamisel niiskunud või määrdunud (vt lisa1 Kaitsemaski kasutamise juhised).
- Ole valmis eemaldada näomaski turvakaalutlustel.
- Palu lennujaama personalilt vastuseid oma küsimustele/kahtlustele või kui tunned ennast rahutult – nad aitavad Sind selles uues olukorras.
- Ole valmis kehatemperatuuri kontrolliks.
- Ole valmis tervise deklaratsiooni („*Health Monitoring Questionnaire*“) esitamiseks, kui ei ole seda elektrooniliselt esitanud.
- Arvesta võimalusega, et ilma meditsiinilise maskita lennuki pardale ei lubata.
- Julgestuskontrollis jälgi lennuvälja käitaja poolt antud informatsiooni kui ka julgestustöötajate juhiseid. Varu julgestuskontrolli läbimiseks piisavalt aega!

Lennuki pardal

- Kanna meditsiinilist näomaski, paigalda ja eemalda see õigesti ning asenda see uuega iga 3 tunni järel või juhul, kui mask on kasutamisel niiskunud või määrdunud.
- Veendu, et oleks olemas piisav varu meditsiinilisi näomaske kogu reisi ajaks.
- Jälgi salongipersonali ohutusdemonstratsiooni, et saada informatsiooni Sinu lennul toimuva kohta.
- Vähenda individuaalse kohtventilatsiooni kasutamist nii palju, kui vähegi võimalik.
- Palu salongipersonalilt vastuseid oma küsimustele/kahtlustele või kui tunnete ennast rahunud – nad aitavad Sind selles uues olukorras.
- Järgi salongipersonali juhiseid (istekoha vahetamine, hingamisteede hügieeni jälgimine, maski kasutamine ja vajadusel *Passenger Locator Form* (vt näidis lisa 2) täitmine), kui reisi ajal tekivad COVID-19 nähud (palavik, köha, maitse- ja lõhnatunde kadumine, hingamishäired)

Lisa 1. Kaitsemaski kasutamise juhised

Maski kandmisest on kasu ühiskondlikes ruumides (sh ühistranspordis), kui ei ole võimalik teiste inimestega hoida distantssi. Kaitsemask võib aidata vähendada võimalust, et köhides või aevastades jõuab piisknakkus teiste inimesteni. Samuti võib kaitsemask vähendada võimalust, et läheduses köhivalt inimeselt jõuab viirus pritsmetega terve inimeseni koguses, mis põhjustab nakatumise ja haigestumise.

Kaitsemaskide kandmisel peab jälgima järgmisi põhimõtteid:

- Enne maski ettepanemist tuleb pesta või desinfitseerida käed.
- Mask peab olema korralikult näo ees nii, et suu ja nina on kaetud. Kui maskil on traat, siis on see maski ülemises servas. Traadi peab vajutama korralikult ümber nina. Maski alumine serv on lõua all.
- Kui mask on korra näolt alla või üles tõmmatud või seda on käega korduvalt kohendatud ja katsutud, tuleb mask välja vahetada.
- Tavaliselt on ühekordse kaitsemaski eluiga umbes 3-4 tundi. Seejärel on soovitatav maski vahetada, sest selle pealispind võib viirust edasi kanda.
- Mask ei tohi olla niiske. Niiske mask tuleb välja vahetada.
- Maski eemaldamisel ei tohi maski välispinnalt katsuda, vaid eemaldada mask paeltest. Peale maski eemaldamist tuleb pesta või desinfitseerida käed.
- Kasutatud mask tuleb visata kaanega prügikasti või panna kilekotti, mis tuleb sulgeda. Mitte mingil juhul ei tohi kasutatud maski jätta vedelema!

LENNUAMET

TERVISEAMET

VIDEO kaitsemaski korrektsest kasutamisest: [Kaitsemaski paigaldamine ja eemaldamine](#). Ühekordsed maskid on kasutamiseks ühekordselt ja tuleb peale eemaldamist visata prügikasti või panna suletavasse plastikkotti.

Rohkem infot maskidest: www.terviseamet.ee/maskide-kasutamisest

Lisa 2. Lennufirma tervise deklaratsiooni („*Health Monitoring Questionnaire*“) näidis enne lendu või pardakaardi (*Boarding Pass*) väljaandmist:

Kinnitan, et pean <lennufirma või reisibüroo nimi> teatama nii kiiresti kui võimalik, kui:

- Mul on diagnoositud COVID-19 14 päeva jooksul enne lendu.
- Mul on olnud mõni COVID-19 järgmistest sümptomitest (palavik; köha; maitse- või lõhnakadu; õhupuudus) 8–14 päeva jooksul enne minu lendu.
- Olen puutunud COVID-19 haigega kokku (nt vähem kui 2 meetrit rohkem kui 15 minutit) 14 päeva jooksul enne minu lendu.
- Kohalike või riiklike õigusaktidega nõutakse, et ma viibiksin minu lennu ajal COVID-19-st tingitud põhjustel karantiinis.

Kui lennujaamas selgub, et vähemalt üks neist väidetest käib minu kohta, siis pean reisist loobuma.

Selle deklaratsiooni vorm võib muutuda vastavalt COVID-19 epidemioloogilisele olukorrale ja testimise võimaluste arengutele.

LENNUAMET

TERVISEAMET

09.06.2020

Lisa 3. *Public Health Passenger Locator Form* eesti keeles:

Reisija asukoha ankeet rahvatervise seisukohast: Olukorras, kus kahtlustatakse nakkushaiguse esinemist lennul, vajavad tervishoiuasutused teie tervise kaitsmiseks alljärgnevat informatsiooni. Ankeedi täitmisest saadud andmed võimaldavad luua teiega kontakti, kui kahtlustatakse võimalikku nakkushaigusega kokkupuudet. Seetõttu on oluline täita käesolev vorm ausalt ja täpselt. Kõnealuseid andmeid kasutatakse rahva tervise kaitsmise eesmärgil, järgides isikuandmete kaitse seadust. ~ Täname teid abi eest rahva tervise kaitsmisel.

Kõik täiskasvanud perekonnaliikmed peavad täitma eraldi vormi. KASUTAGE SUURTÄHTI. Tühiku jätmiseks kasutage tühja lahtrit.

LENNU ANDMED:		1. Lennufirma nimi	2. Lennu number	3. Istme number	4. Saabumiskuupäev (aaaa/kk/pp)
					2 0
ISIKUANDMED:		5. Perekonnanimi	6. Eesnimi	7. Initsiaal	8. Sugu
					Mees ☐ Naine ☐
TELEFONINUMBRID, kust olete vajadusel kättesaadav. Lisada juurde suunakood.					
9. Mobiil			10. Töö		
11. Kodu			12. Muu		
13. E-post					
ALALISE ELUKOHA AADRESS:		14. Tänav ja tänava number (Eralda number nimest tühja lahtriga)			15. Korterit number
16. Linn					17. Maakond
18. Riik					19. Sihtnumber
AJUTISE PEATUMISKOHA AADRESS: Kui oled külastaja, märgi ainult esimese peatumiskoha aadress kus ööbid.					
20. Hotelli nimi (kui on)		21. Tänav ja tänava number (Eralda number nimest tühja lahtriga)			22. Korterit number
23. Linn					24. Maakond
25. Riik					26. Sihtnumber
KONTAKTISIKU ANDMED: Isik kelle kaudu on teid võimalik kätte saada järgmise 30 päeva jooksul.					
27. Perekonnanimi		28. Eesnimi		29. Linn	
30. Riik		31. E-post			
32. Mobiil		33. Muu telefoninumber			
34. REISIKAASLASED – PERELIHKMED: Täita juhul kui reisite koos alaealise (<18) perekonna liikmega.					
	Perekonnanimi	Eesnimi	Istme number	Vanus <18	
(1)					
(2)					
(3)					
(4)					
35. REISIKAASLASED – MITTE PERELIHKMED: Täiendavalt lisa grupi nimi (kui on).					
	Perekonnanimi	Eesnimi	Grupp (huvireis, meeskond, ettevõtte, muu)		
(1)					
(2)					